

Föstudaginn 24. febrúar 1961.

Nr. 174/1960. **Fjármálaráðherra f. h. rikissjóðs**

(Páll S. Pálsson hrl.)

gegn

Hanesi Guðmundssyni og gagnsök

(Sveinbjörn Dagfinnsson hrl.).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Ómerking.

Dómur Hæstaréttar.

Þorgeir Þorsteinsson, fulltrúi lögreglustjórans á Keflavík-urflugvelli, hefur kveðið upp hinn áfrýjaða dóm.

Aðaláfrýjandi hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 11. október 1960 og krafizt þess, að honum verði dæmt sýkna og gagnáfrýjanda dæmt að greiða honum málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Gagnáfrýjandi hefur, að fengnu áfrýjunarleyfi 20. febrúar 1961, gagnáfrýjað málinu með stefnu 21. s. m. og krafizt þess, að aðaláfrýjanda verði dæmt að greiða honum kr. 20.714.00 ásamt 9% ársvöxtum frá 17. maí 1960 til 28. desember 1960 og 8% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags og svo málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Munnlegur málflutningur í máli þessu fór fram hinn 23. júní 1960, en dómur var upp kveðinn 14. september s. á. Með þessum drætti á dómsuppsögu hefur héraðsdómari freklega brotið fyrirmæli 1. mgr. 191. gr. laga nr. 85/1936, sbr. einnig 44. gr. laga nr. 112/1935, enda getur munnlegur málflutningur eigi komið að því gagni, sem til er ætlazt, þá er dómsuppsaga dregst svo lengi. Ber því að ómerkja dóm og málsmeðferð frá og með þinghaldi 23. júní 1960 og skylda dómarrann til að taka málið til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður fyrir Hæstarétti falli niður.

Dómsorð:

Meðferð máls þessa í héraði frá og með þinghaldi 23. júní 1960 og héraðsdómur eiga að vera ómerk, og ber héraðsdómara að taka málið upp af nýju til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu.

Málskostnaður fyrir Hæstarétti fellur niður.

Dómur aukadóms Keflavíkurflugvallar 14. september 1960.

Mál þetta, sem dómtekið var hinn 16. júní s.l., er höfðað með samkomulagi aðilja fyrir aukadómsþingi Keflavíkurflugvallar með stefnu, útgefinni 17. maí 1960 og birtri 30. sama mánaðar, af Hannesi Guðmundssyni, Vífilsgötu 15, Reykjavík, á hendur fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs til greiðslu skaðabóta, að fjárhæð kr. 20.714.00, fyrir örorku, þjáningar og líkamslýti vegna slyss, er stefnandi varð fyrir hinn 14. marz 1958 í aðaldyrum þvottahúss varnarliðsins á Keflavíkurflugvelli. Enn fremur krefst hann 11% ársvaxta frá stefnudegi til greiðsludags og málskostnaður að skaðlausu.

Stefndi hefur aðallega krafizt sýknu og málskostnaðar sér til handa, en til vara lækunar á kröfu stefnanda og að málskostnaður falli niður.

Málavextir eru þessir:

Hinn 14. marz 1958, kl. 1540, var stefnandi, sem var starfsmaður þvottahúss varnarliðsins á Keflavíkurflugvelli, á leið inn í þvottahúsbygginguna um aðaldyr hennar.

Er hann var í þann veginn að opna dyrnar, en hurðin opnast út, og hafði tekið hægrri hendi um hurðarhún og dregið hurðina að sér lítils háttar, taldi hann sig finna, að hann hefði ekkj fullkomið vald yfir hurðinni með annarri hendi, og greip hann þá vinstri hendi um hurðarbrún, en um leið svipti vindhviða hann valdi yfir hurðinni, sem við það skall að stöfum. Varð vinstri hönd stefnanda á milli hurðar og stafs með þeim afleiðingum, að fremsti köggull baugfingurs kubbaðist af og hrökk inn á gólf hússins.

Vegna slyss þessa var stefnandi frá vinnu í 4 til 5 vikur, þar til sár hans var að fullu gróið, en þó hélt hann fullum launum á meðan.

Stefnandi telur orsök slyss þessa vera, að dyraumbúnaður hafi verið ófullnægjandi, miðað við aðstæður, og að stefndi beri á því fébótaábyrgð samkvæmt ákvæðum laga nr. 110/1951.

Telur stefnandi, að vegna þunga hurðarinnar hafi honum verið ókleyft að valda henni, einungis með því að taka um hurðarhúnninn, sem var kúlulagaður og því afsleppur. Þegar þar við bætist, að stöðugs dragsúgs gæti í dyrunum vegna hita og gufumyndunar inni í byggingunni, hafi húsráðendum verið skylt að útbúa hurðina með traustu handfangi, sem auðvelt væri að ná öruggu taki á, og að öðru leyti ganga þannig frá hurðinni, að ekki stafaði af henni slysaþætta, eins og raun hafi orðið á.

Til styrktar framangreindum staðhæfingum sínum hefur hann lagt fram skýrslu öryggiseftirlits ríkisins, en niðurstaða hennar hljóðar svo: „Að sögn starfsmanna þvottahússins er oft, þegar hvasst er, mjög erfitt að opna umrædda hurð. Eðlilegast hefði því verið að útbúa hurðina þannig, að ekki hefði þurft óeðlilega mikið afl til að opna hana. Fyrimæli þar að lútandi hafa verið gefin, það er að segja, setja farg á hurðina.

Orsök slyssins verður því að teljast að miklu leyti vanbúnaður á hurðinni“.

Af hálfu stefnda er því haldið fram, að hann beri enga fébótaábyrgð vegna slyss þessa, í fyrsta lagi vegna aðildarskorts, þar eð umræddur atburður verði ekki rakinn til verknaðar manna úr liði Bandaríkjana á Íslandi, og í öðru lagi vegna þess að stefnandi hafi átt alla sök á slysinu vegna klaufaskapar við að opna hurðina.

Ljóst er af því, sem að framan er rakið, að frágangur við framangreindar dyr, miðað við þunga hurðar og aðrar aðstæður, hefur ekki verið fullnægjandi og að slysið má að nokkru leyti rekja til greinds vanbúnaðar.

Telur rétturinn hins vegar, að stefnandi, sem var kunnugur staðháttum og aðstæðum, hefði átt að sýna meiri varúð, er hann opnaði hurðina í umrætt skipti, og að aðgæzluskorti hans verði hér að nokkru leyti um kennt.

Samkvæmt 2. tl. 12. gr. fylgiskjals með lögum nr. 110/1951 verður talið, að stefndi beri fébótaábyrgð vegna slyss þessa, og þykir rétt, að hann beri ábyrgð að $\frac{3}{4}$ hlutum, en stefnandi að $\frac{1}{4}$ hluta.

Stefnandi hefur ekki sundurliðað stefnukröfuna, kr. 20.714.00, en ljóst er samkvæmt örorkumati Guðjóns Hansens cand. act., þar sem örorka stefnda vegna umrædds slyss er metin til fjár á kr. 10.714.00, að krafa stefnanda fyrir þjáningar og líkamslýti nemur kr. 10.000.00. Samkvæmt vottorði tryggingalæknis er varanleg örorka stefnanda vegna umrædds slyss talin nema $1\frac{1}{2}\%$.

Ekki er ágreiningur um fjárupphæð örorkumats, og verður það því tekið til greina óbreytt.

Kröfu stefnanda fyrir þjáningar og líkamslýti hefur stefndi mótmælt sem of hárrí.

Þegar hliðsjón er höfð af því, að sárið gréri fljótt og með eðli-
legum hætti, og að hönd stefnanda var lýtt áður, tvær fremstu
kjúkur á litla fingur sömu handar vantaði, þykja bætur vegna
greinds kröfufliðar hæfilega ákveðnar kr. 6.000.00.

Samkvæmt framanrituðu ber stefnda því að greiða stefnanda $\frac{3}{4}$
hluta af kr. 16.714.00, eða samtals kr. 12.560.50, með 11% árs-
vöxtum frá 17. maí 1960 til greiðsludags.

Eftir þessum málalokum þykir rétt, að stefndi greiði stefnanda
kr. 2.000.00 í málskostnað.

Þar eð atvik máls þessa lágu ljóst fyrir, þótti dómaranum ekki
ástæða til að taka málið til flutnings að nýju, eftir að réttarhléi
lauk hinn 31. ágúst s.l.

Dráttur sá, er orðið hefur á dómsuppkvaðningu að loknu réttar-
hléi, stafar af önnum dómarans við rannsókn opinbers máls, sem
ekki þoldi bið.

Því dæmist rétt vera:

Stefndi, fjármálaráðherra fyrir hönd ríkissjóðs, greiði
stefnanda, Hannesi Guðmundssyni, kr. 12.560.50 með 11%
árvöxtum frá 17. maí 1960 til greiðsludags og kr. 2.000.00 í
málskostnað.

Dóminum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu
hans að viðlagðri aðför að lögum.
